

मुंबई मेट्रो मार्गिका-३ (कुलाबा-
वांद्रे-सीफ़्हा) प्रकल्पाच्या सुधारित
सविस्तर प्रकल्प अहवालास राज्य
शासनाची तत्वतः मान्यता
देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

नगर विकास विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : एमएमआर-३३१६/प्र.क्र.९७/नवि-७,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक :- २५ ऑगस्ट, २०२२.

संदर्भ:-

- १) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग, क्र. एमआरडी-३३११/प्र.क्र.१४९/नवि-७, दि.०३ मार्च, २०१४.
- २) केंद्रीय शहर विकास मंत्रालयाचे पत्र क्रमांक No.K-१४०११/३६/२००९-Metro/MRTS-II (Vol.III), दिनांक १८ जुलै, २०१४.

प्रस्तावना:-

मुंबई मेट्रो रेल्वे लाईन-३ प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्यासाठी केंद्र व राज्य शासनाचा ५०:५० सहभाग असलेल्या मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लि. या एसपीव्ही कंपनीमार्फत करण्यात येत आहे. केंद्रीय शहर विकास मंत्रालयाचे संदर्भाधीन पत्र दिनांक १८ जुलै, २०१४ रोजीच्या पत्रान्वये मंजूरी प्रदान करण्यात आली आहे. शासनाने संदर्भाधीन शासन निर्णय दिनांक ०३ मार्च, २०१४ अन्वये प्रकल्प अंमलबजावणीस मान्यता दिली आहे. सदर प्रकल्पाचा मूळ मंजूर पुर्णत्व खर्च रु.२३,१३६ कोटी इतका असून त्यामध्ये केंद्र व राज्य शासनाचा समभाग, कर, जमीन संपादन, पुनर्वसन व पुनर्वसाहत खर्चापोटी केंद्र व राज्य शासनाचे बिनव्याजी दुय्यम कर्ज, जपान आंतरराष्ट्रीय सहकार्य संस्थेचे बाह्यकर्ज इत्यादी प्रमुख माध्यमातून निधी उपलब्ध करावयाचा आहे. सदर प्रकल्पासाठी राज्य शासनाच्या हिश्याचा समभाग मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरणामार्फत वहन करण्यात येत आहे.

सद्यस्थितीत टनेल बोअरिंग मशिन्सद्वारे एकूण ५५ किमी लांबीच्या जुळ्या बोगद्यांपैकी ५४ किमी बोगद्याचे काम पूर्ण (९८.६%) झाले आहे. २६ भूमीगत स्थानकांचे काम प्रगतीपथावर असून भूमीगत स्थानकांसाठीचे सुमारे ८२.६ % पूर्ण झाले आहे.सदर प्रकल्पासाठी आवश्यक जमीन संपादनाची प्रक्रिया पूर्ण झाली आहे. रोलिंग स्टॉक, सिग्नलिंग व ट्रेन कंट्रोलिंग, प्लॅटफॉर्म स्क्रिन दरवाजे व दुरसंचार प्रणाली विद्युत पुरवठा प्रणाली, बोगदा वायुविजन व वातावरण कंट्रोल प्रणाली, ट्रॅक वर्क कर्षण प्रणाली, सरकते जिने, उद्धाहन, स्वयंचलीत भाडे संग्रहन प्रणाली, इत्यादी प्रणाली (Systems) शी संबंधित कामे अंमलबजावणीच्या विविध टप्प्यात आहेत.

प्रकल्पांतर्गत बहुतेक कामांच्या निविदा प्रदान केल्यानंतर प्रकल्पाच्या एकूण खर्चाचा अंदाज आल्याने सुधारित प्रकल्प अहवाल तयार करण्याचे काम मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशनमार्फत हाती घेण्यात

आले. सल्लागार कंपनीमार्फत माहे सप्टेंबर, २०१८ मध्ये रु.३३,४०५.८२ कोटी सुधारित प्रकल्प खर्चाचा सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्यात आला आहे. मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लि. च्या संचालक मंडळाच्या ५० व्या बैठकीत सुधारित सविस्तर प्रकल्प अहवालास तसेच रु.३३,४०५.८२ कोटी च्या सुधारित खर्चास व वित्तीय सहभाग आराखड्यास मान्यता दिल्यानुसार मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लि. ने दि.२८.११.२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये मुंबई मेट्रो मार्गिका-३ प्रकल्पाच्या सुधारीत सविस्तर प्रकल्प अहवालास तत्त्वतः मंजूरी देवून केंद्र शासनाच्या मंजूरी करिता प्रस्ताव सादर करण्याबाबत राज्य शासनास विनंती केली आहे. स्थापत्य कामांच्या बाजारनिश्चित किंमतीमुळे खर्चात झालेली वाढ, मुंबईची स्थानिक परिस्थिती, प्रकल्पाच्या तांत्रिक गरजा व आव्हाने, निविदा अटी, इत्यादींचा एकत्रित परिणाम प्रकल्पाच्या किंमतीवर झाला आहे. यामुळे मूळ पुर्णत्व खर्चात रु.१०,२७० कोटींची वाढ होऊन रु.३३,४०५.८२ कोटी इतकी सुधारित किंमत होत आहे. सदर सुधारित प्रकल्प खर्चाच्या प्रस्तावास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे:-

शासन निर्णय:-

मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लि. यांनी सादर केलेल्या मुंबई मेट्रो मार्गिका-३ (कुलाबा-वांद्रे-सीप्ला) प्रकल्पाच्या सुधारित सविस्तर प्रकल्प प्रस्तावाच्या अनुषंगाने पुढीलप्रमाणे मान्यता देण्यात येत आहे :-

१. मुंबई मेट्रो मार्गिका-३ प्रकल्पास केंद्र शासनाच्या मंजूरीचे पत्र दिनांक १८.०७.२०१३ मधील अट क्र.७ (जी) येथे वैधानिक केंद्रीय कर/शुल्क आणि चलन विनिमय दरातील बदलांमुळे होणारी कोणतीही किंमत वाढ भारत सरकार आणि महाराष्ट्र शासन यांचेमध्ये समाप्रमाणात केली जाईल. किंमतीत वाढ, प्रकल्प व्याप्तीतील बदल किंवा मंजूर कालावधीच्या आत आणि त्यापलीकडे टाळता येण्याजोगा विलंब तसेच डीपीआरमध्ये न दर्शविलेल्या अत्यावश्यक घटकांचा समावेश यामुळे होणारी कोणतीही खर्चवाढ संपूर्णपणे महाराष्ट्र शासनाद्वारे वहन केली जाईल, अशी अट घालण्यात आली आहे. सदरची अट शिथिल करून प्रकल्पाच्या वाढीव खर्चात केंद्र शासनाचा सहभाग मिळण्याकरिता केंद्र शासनास विनंती करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
२. सदर प्रकल्पाच्या मूळ प्रशासकीय मान्यता रु.२३,१३६ कोटी मध्ये रु.१०,२६९.८२ कोटी इतकी वाढ झाल्याने मुंबई मेट्रो रेल कॉर्पोरेशन लि. ने सादर केलेल्या रु.३३,४०५.८२ कोटी इतक्या सुधारित प्रकल्प खर्चास सुधारित प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.
३. सुधारित सविस्तर प्रकल्प अहवालास सोबतच्या परिशिष्ट-अ येथील रु.३३,४०५.८२ कोटी खर्चाच्या सुधारित वित्तीय सहभाग आराखड्यासह राज्य शासनाची तत्त्वतः सहमती दर्शविण्यात येत आहे.
४. सुधारित वित्तीय आराखड्यानुसार राज्य शासनाचा समभाग मूळ मंजूर रक्कम रु. रु.२४०२.०७ कोटी वरून रु.३६९९.८१ कोटी होत आहे. त्यामुळे राज्य शासनाच्या